



Europeiska
kommissionen

Dina socialförsäkringsrättigheter

i Österrike

Informationen i denna vägledning har utarbetats och uppdaterats i nära samarbete med de nationella företrädarna för det ömsesidiga informationssystemet om social trygghet inom EU (Missoc).

Ytterligare information om nätverket Missoc finns på Internet:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sv&catId=815>

Vägledningen ger en allmän beskrivning av socialförsäkringssystemen i respektive länder. Ytterligare information kan hämtas från andra publikationer från Missoc, som samtliga nås genom nämnda länk. Du kan även kontakta de behöriga myndigheter och institutioner som förtecknas i bilaga till vägledningen.

Varken Europeiska kommissionen eller någon annan person som företräder kommissionen kan hållas ansvarig för hur informationen i denna publikation används.

Innehållsförteckning

Kapitel I: Allmänt, organisation och finansiering	4
Inledning	4
Organisation av det sociala skyddet	4
Finansiering	5
Kapitel II: Hälsa- och sjukvård	6
Rätt till hälsa- och sjukvård.....	6
Omfattning	6
Tillgång till hälsa- och sjukvård	7
Kapitel III: Kontantförmåner vid sjukdom.....	9
Rätt till kontantförmåner vid sjukdom	9
Omfattning	9
Tillgång till kontantförmåner vid sjukdom	9
Kapitel IV: Förmåner vid moderskap och faderskap	10
Rätt till förmåner vid moderskap och faderskap	10
Omfattning	10
Tillgång till förmåner vid moderskap och faderskap	11
Kapitel V: Förmåner vid invaliditet.....	12
Rätt till förmåner vid invaliditet	12
Omfattning	13
Tillgång till förmåner vid invaliditet	14
Kapitel VI: Ålderspensioner och åldersförmåner.....	15
Rätt till åldersförmåner.....	15
Omfattning	15
Tillgång till åldersförmåner.....	16
Kapitel VII: Efterlevandeförmåner	17
Rätt till efterlevandeförmåner.....	17
Omfattning	17
Tillgång till efterlevandeförmåner.....	17
Kapitel VIII: Förmåner vid arbetsolycksfall och yrkessjukdomar	19
Rätt till förmåner vid arbetsolycksfall och yrkessjukdomar	19
Omfattning	19
Tillgång till förmåner vid arbetsolycksfall och yrkessjukdomar	21
Kapitel IX: Familjeförmåner	22
Rätt till familjeförmåner.....	22
Omfattning	22
Tillgång till familjeförmåner.....	24
Kapitel X: Arbetslöshet.....	25
Rätt till arbetslöshetsförmåner.....	25
Omfattning	25
Tillgång till arbetslöshetsförmåner	27
Kapitel XI: Minimiresurser	28
Rätt till förmåner som rör minimiresurser	28
Omfattning	28
Tillgång till förmåner som rör minimiresurser	29
Kapitel XII: Långtidsvård	30
Rätt till långtidsvård.....	30
Omfattning	30
Tillgång till långtidsvård.....	31
Bilaga I: Institutioners adresser och telefonnummer samt användbara webbplatser ..	32

Kapitel I: Allmänt, organisation och finansiering

Inledning

Registrering

Så snart du börjat arbeta vidtar arbetsgivaren de åtgärder som behövs för att anmäla dig till försäkringen. Anmälan görs till sjukkassan (*Krankenkasse*) som i sin tur anmäler dig till olycksfalls-, pensions- och arbetslöshetsförsäkringarna. Dina försäkringsperioder och avgiftsgrundande inkomst registreras under ditt försäkringsnummer. När anmälningsförfarandet är klart ger arbetsgivaren dig en kopia av anmälan, som bekräftats av sjukkassan.

Om du är egenföretagare ska du vända dig till den behöriga socialförsäkringsinstitutionen. Där får du närmare information om de särskilda regler som gäller i fråga om inskrivning och avgifter.

Översikt

Den österrikiska socialförsäkringen omfattar sjukförsäkring, olycksfallsförsäkring (olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar), pensions- och arbetslöshetsförsäkring. Socialförsäkringen grundas på anställning (inte hemvist), och den försäkrade kan inte välja försäkringskassa. Av historiska skäl finns en territoriell och fackrelaterad uppdelning inom socialförsäkringssystemet. Det finns särskilda försäkringskassor för järnvägsanställda, gruvarbetare och anställda inom offentlig förvaltning samt för jordbrukare, personer verksamma inom näringslivet och för notarier.

Förutom sina vårdrelaterade uppgifter tar de österrikiska sjukkassorna även emot avgiftsinbetalningar för olycksfalls-, pensions- och arbetslöshetsförsäkring. Dessa försäkringskassor är även ansvariga för utbetalning av föräldrapenning. Hälso- och sjukvårdstjänster tillhandahålls främst av läkare som har avtal med sjukkassan och andra partner. De som behöver kan få behovsprövade garanterade minimiresurser.

Organisation av det sociala skyddet

Alla försäkringskassor ingår i förbundet för österrikiska socialförsäkringsinstitutioner (*Hauptverband der Österreichischen Sozialversicherungsträger*), som företräder socialförsäkringsinstitutionernas allmänna intressen. Förbundet har omfattande behörighet för att bättre kunna samordna de österrikiska socialförsäkringsinstitutionernas verksamhet.

Utbetalningar av socialförsäkring görs av 22 försäkringskassor som alla är offentligrättsliga självstyrande organ. Vissa försäkringskassor måste sköta två eller alla tre socialförsäkringsgrenarna. Det finns 19 sjukkassor, 5 pensionsförsäkringsanstalter och 4 olycksfallsförsäkringsanstalter.

Sjukförsäkrings- och olycksfallsförsäkringssystemen står under tillsyn av förbundsministeriet för hälso- och sjukvård (*Bundesministerium für Gesundheit*). När det gäller sjukhusvård har nio delstatsfonder inrättats för att ta över sjukkassornas uppgifter.

Pensionssystemet står under tillsyn av förbundsministeriet för arbete, sociala frågor och konsumentskydd (*Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz*).

Arbetslöshetsförsäkringen sköts av arbetsförmedlingen (*Arbeitsmarktservice*) under tillsyn av förbundsministeriet för arbete, sociala frågor och konsumentskydd. Arbetsförmedlingens federala kontor har tillsyn över nio delstatskontor och ungefär hundra regionala kontor.

Förbundsministeriet för ekonomi, familjefrågor och ungdomsfrågor (*Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend*) har hand om familjeförmåner. Skattemyndigheterna (*Finanzämter*), som står under direkt tillsyn av detta ministerium, handhar i sin tur familjetillägg (*Familienbeihilfe*).

De sjukförsäkringsinstitutioner som står under direkt tillsyn av detta ministerium är behöriga att betala ut föräldrapenning (*Kinderbetreuungsgeld*).

Förmåner som rör långtidsvård beviljas enligt behovet av hjälp och vård i sju kategorier. De utbetalas i form av en ersättning för vårdrelaterade merkostnader. Dessutom har förbundsstaten och delstaterna enats om att införa ett allmänt vårdssystem i form av kontantförmåner och naturaförmåner. Utbetalningar av vårdförmåner till pensionsberättigade handhas av respektive behörig pensionsförsäkrings- eller olycksfallsförsäkringsanstalt.

Förutom socialförsäkringen och vårdbidraget finns det ett socialbidrag som handhas av distriktsförvaltningen och kommunen.

Finansiering

Är du arbetstagare ska du betala in avgifter till sjukförsäkringen, arbetslöshetsförsäkringen och pensionsförsäkringen (invaliditetspension, ålderspension och dödsfallsersättning). Avgifterna uppgår till en fastställd procentsats av lönen. Arbetstagaren och arbetsgivaren betalar vardera halva avgiften. Det är dock arbetsgivaren som har ansvaret för att avgiften betalas in och som drar av din avgiftsandel vid varje löneutbetalning.

Du behöver inte betala avgifter för olycksfallsförsäkring (som endast betalas av arbetsgivaren), familjetillägg (som finansieras genom arbetsgivaravgifter och skatter) eller förmåner som rör långtidsvård (skattefinansierade). Egenföretagare ska betala in avgifter till sjuk-, olycksfalls- och pensionsförsäkringarna.

Avgifterna dras av på bruttolönen (inklusive trettonde och fjortonde lönen) respektive på förvärvsinkomsten för egenföretagare (i förekommande fall på ett minimibelopp) upp till ett maximibelopp, som fastställs varje år (exempelvis 4 230 euro i månaden).

Delstaterna och de lokala förvaltningsorganen är ansvariga för att finansiera behovsprövade garanterade minimiresurser.

Kapitel II: Hälsa- och sjukvård

Rätt till hälso- och sjukvård

Försäkrade

Du har rätt till hälso- och sjukvård om du är sjukförsäkrad. Det är obligatoriskt för följande personkategorier att vara försäkrade: anställda arbetstagare och lärlingar, arbetslösa som uppbär arbetslöshetsförmåner, personer som uppbär behovsprövade garanterade minimiresurser, pensionärer eller personer som har begärt pension, deltagare i yrkesinriktad rehabilitering, inkallade till civil- eller militärtjänst, egenföretagare, familjemedlemmar som arbetar i deras företag, personer med fria anställningskontrakt (*freie Dienstnehmer*) och andra små grupper av personer, vilket innebär en nästan fullständig sjukvårdstäckning.

Personer som för en eller flera yrkesverksamheter har en (sammanlagd) inkomst som ligger under inkomströskeln (*Geringfügigkeitsgrenze*) på 376,26 euro i månaden är undantagna från sjukförsäkringskravet. Det finns en särskild frivillig försäkring för dem.

Alla personer som är bosatta i Österrike utan att vara obligatoriskt sjukförsäkrade har rätt att försäkra sig frivilligt. Frivilligt försäkrade kan ansöka om vårdförmåner, men endast om de har varit försäkrade i minst sex månader.

Familjemedlemmar

De familjemedlemmar som är bosatta i Österrike har rätt till samma vård som du själv. Med familjemedlemmar avses i allmänhet barn som inte har fyllt 18 år, eller 27 år om de bedriver studier eller går en yrkesutbildning.

Din maka/make är också försäkrad som familjemedlem. Denna medförsäkring är endast avgiftsfri om han/hon tar hand om barn eller har tagit hand om barn under minst fyra år, om han/hon får förmåner som rör långtidsvård i tredje kategorin eller högre eller om han/hon ger en försäkrad person långtidsvård (tredje kategorin). I alla andra fall måste en tilläggsavgift (3,4 % av bruttolönen) betalas.

Ytterligare villkor gäller för sammanboende (ej gift) partner (även för samkönad partner). Det ska finnas en släktrrelation med den försäkrade och ett gemensamt hushåll sedan minst tio månader, vilket ska skötas utan ersättning.

Omfattning

Förebyggande hälsokontroller

När det gäller tidig diagnostisering av sjukdomar har du och dina familjemedlemmar rätt att i förebyggande syfte genomgå undersökningar för vissa sjukdomar. Det finns särskilda program för unga upp till 19 år och årliga kontroller för tidig upptäckt av cancer, diabetes samt hjärt- och kärlsjukdomar. Kurvister och rehabiliteringsåtgärder för att förhindra sjukdomen från att förvärras omfattas också av sjukförsäkringen.

Hälsa- och sjukvård

Du och dina familjemedlemmar har rätt till behandling av allmänläkare, specialister och tandläkare. Du kan även ha rätt till läkemedel och medicinsk utrustning, om det är medicinskt motiverat.

Hemsjukvård tillhandahålls också och betalas av sjukkassan. Den omfattar vissa medicinska tjänster som tillhandahålls av legitimerade sjuksköterskor eller vårdare (t.ex. injektioner, specialkost och såromläggning).

Om sjukdomen kräver sjukhusbehandling så har du rätt till detta (utan gränskraven) i den allmänna avgiftsklassen.

Tillgång till hälsa- och sjukvård

Hälsa- och sjukvård

Före behandlingen måste du visa upp ditt elektroniska kort (e-kortet) för läkaren. E-kortet är det nationella hälsa- och sjukvårdskortet som bevisar att du har rätt till sjukförsäkringsförmåner i Österrike. Det utfärdas automatiskt (du behöver inte ansöka om det) till dig som är försäkrad och dina medförsäkrade. Du betalar en årlig egenavgift på tio euro för kortet (ej barn, pensionärer och behövande). I akuta fall får du läkarvård även om du inte visar upp ditt e-kort. I så fall måste du tala om vilken sjukkassa du tillhör och visa upp ditt e-kort i efterhand.

Behandling utförs av läkare eller tandläkare som är anslutna till en sjukkassa (Vertragsärzte), vilket det flesta är. Du kan välja läkare antingen när du påbörjar en behandling eller i början av varje kvartal eller varje månad. En förteckning över dessa läkare får du från din sjukkassa.

Men du kan också välja en läkare som inte är ansluten till någon sjukkassa. Dina kostnader ersätts då upp till 80 % av det belopp som sjukkassan skulle ha betalat vid behandling av en kassaansluten läkare.

Om din läkare anser att du måste remitteras till specialist, särskild klinik eller liknande institution, utfärdar han en remiss (Überweisungsschein).

Läkemedel och hjälpmedel

Läkemedel förskrivs av kassaläkaren och läkemedlen kan fås på alla apotek. Normalt betalar du en patientavgift som är 5,15 euro för varje recept. Ingen egenavgift krävs av personer med vissa smittsamma sjukdomar eller behövande (otillräckliga resurser). Dessutom finns det ett tak för en persons sammanlagda egenavgifter under ett år beroende på hans/hennes inkomst. Sjukförsäkringsinstitutionen ersätter i regel kostnader för proteser upp till ett visst belopp.

Tandvårdsförmåner

Sjukförsäkringen ersätter kostnader för förebyggande och kirurgiska behandlingar samt käkortopedisk behandling och nödvändiga tandproteser. Hela kostnaden för en käkortopedisk behandling och tandprotes ersätts dock inte, vilket ofta innebär att den försäkrade får betala betydande kostnader själv.

Hemsjukvård

Hemsjukvård beviljas enligt läkares ordination.

Inläggning på sjukhus

Sjukhusvård ges på närmaste sjukhus. Familjemedlemmar som omfattas av försäkringssystemet för arbetstagare betalar under de första fyra veckorna tio % av vårdkostnaden. Den försäkrade själv betalar bara en ringa avgift per dag till sjukhuset (för högst 28 kalenderdagar per år). Från och med den femte veckan är sjukhusvården gratis för den försäkrade och för familjemedlemmarna.

Under vissa förutsättningar kan sjukkassan helt eller delvis betala resekostnader som är nödvändiga för att den försäkrade ska kunna få medicinsk behandling.

Kapitel III: Kontantförmåner vid sjukdom

Rätt till kontantförmåner vid sjukdom

Om du är anställd arbetstagare, arbetslös som får arbetslöshetsförmån eller deltar i yrkesinriktad rehabilitering och du blir oförmögen att utföra ditt arbete på grund av sjukdom, har du rätt till sjukpenning (*Krankengeld*).

Sjukpenning utbetalas inte så länge den sjukskrivne har fortsatt rätt till lön enligt arbetsrättsliga bestämmelser. Full lön kan utbetalas i sex till tolv veckor beroende på antalet arbetade år. Efter denna tid utbetalas hälften av lönen under ytterligare fyra veckor och därefter kan hälften av sjukpenningen betalas ut.

Du måste inte vara försäkrad och har inte rätt till sjukpenning om summan av alla inkomster ligger under inkomströskeln (*Geringfügigkeitsgrenze*) på 376,26 euro per månad. Om detta är fallet finns en särskild frivillig försäkring tillgänglig.

Omfattning

Sjukfrånvaron inleds med tre karensdagar. Sjukpenning betalas vanligtvis ut från och med den fjärde dagen. Om du inte meddelar att du är arbetsoförmögen inom en vecka betalas sjukpenningen endast ut från dagen för sjukanmälan.

Sjukpenningen beräknas på den senaste lönen (upp till en fastställd övre gräns, 4 230 euro per månad). Den uppgår till 50 % av lönen fram till den 42:a dagen och från och med den 43:e dagen till 60 %. Den kan dessutom höjas med en fastställd procentsats för make/maka och övriga familjemedlemmar, om detta föreskrivs i försäkringsinstitutionens bestämmelser, men sjukpenningen får med detta tillägg inte överskrida 75 %.

För personer med en inkomst som ligger under gränsen för obligatorisk försäkring, vilka är frivilligt försäkrade, är sjukpenningen 135,14 euro.

I princip kan du få sjukpenning i upp till 52 veckor (ett år). Enligt försäkringskassans bestämmelser kan den perioden förlängas till högst 78 veckor (ett och ett halvt år).

Tillgång till kontantförmåner vid sjukdom

För att få rätt till sjukpenning måste din läkare intyga din arbetsoförmåga.

Kapitel IV: Förmåner vid moderskap och faderskap

Rätt till förmåner vid moderskap och faderskap

Försäkrade kvinnor (med sjukkassa) och kvinnliga familjemedlemmar till försäkrade har rätt till naturaförmåner, dvs. sjukhusvård före, under och efter nedkomsten.

Förvärvsarbetande kvinnor och kvinnor som får arbetslöshetsförmån eller deltar i yrkesinriktad rehabilitering har rätt till moderskapspenning (*Wochengeld*) för de perioder som de inte får arbeta (åtta veckor före och åtta veckor efter förlossningen). Moderskapspenning betalas inte så länge kvinnan har fortsatt rätt till lön.

Omfattning

Vårdförmåner

Alla kvinnor som har rätt till vård genom sin sjukkassa har även rätt till vårdförmåner under havandeskapet samt under och efter nedkomsten. Naturaförmåner vid föräldraskap omfattar

- läkarbesök och hjälp av barnmorska under havandeskapet, förlossning och efter nedkomsten,
- tillhandahållande av läkemedel och utrustning,
- vård på sjukhus eller förlossningsklinik under högst tio dagar (om det tillstöter komplikationer under graviditeten eller i samband med nedkomsten som kräver längre sjukhusvistelse beviljas även detta). Vård kan även ges av barnsjuksköterskor.

I detta sammanhang bör det också nämnas att kvinnor har rätt till återbetalning av 70 % av kostnaderna för provrörsbefruktning i Österrike. Villkoren för rätt till förmåner i samband med detta regleras i en särskild lag.

Föräldraledighet och moderskapspenning

Moderskapspenningen beräknas på grundval av nettolönen de senaste 13 veckorna (tre månaderna).

Om arbetsgivaren inte fortsätter att betala ut lönen betalas moderskapspenningen under åtta veckor före och efter nedkomsten. Denna period kan förlängas till tolv veckor vid för tidig födsel, flerbarnsfödsel eller kejsarsnitt.

Kvinnor som är egenföretagare har rätt till en schablonförmån under samma period. För frivilligt försäkrade med inkomst under gränsen för obligatorisk försäkring uppgår beloppet till 8,22 euro per dag.

Tillgång till förmåner vid moderskap och faderskap

Vid graviditet ska kvinnor omedelbart skaffa tid hos sin läkare för att få ett moder-barn-pass (*Mutter-Kind-Pass*), som innehåller upplysningar om vilka undersökningar som görs före och efter nedkomsten. På passet bekräftas de undersökningar som läkaren utfört avseende graviditetens förlopp och barnets hälsa. De undersökningar som krävs i moder-barn-passet är ett villkor för att du ska ha rätt till full föräldrapenning (från och med att barnet har blivit 10, 13, 17 eller 25 månader, beroende på valt alternativ). Läkarintygen i moder-barn-passet måste lämnas in till sjukkassan.

Ansökan om moderskapspenning ska lämnas in till behörig sjukkassa.

Kapitel V: Förmåner vid invaliditet

Rätt till förmåner vid invaliditet

Försäkrade

Invaliditetsförsäkring är obligatorisk för alla anställda arbetstagare och lärlingar, familjemedlemmar som arbetar i en egenföretagares företag och de som inte har ett formellt anställningskontrakt men i allt väsentligt arbetar som anställda (*freie Dienstnehmer*).

Försäkringen är inte obligatorisk för personer med en inkomst som ligger under inomströskeln (Geringfügigkeitsgrenze) på 376,26 euro per månad. Inkomsten från fler än ett arbete kombineras i förekommande fall.

Alla som inte är obligatoriskt försäkrade och har fyllt 15 år har, om de är bosatta i Österrike, möjlighet att frivilligt skriva in sig i den österrikiska pensionsförsäkringen. När en obligatorisk försäkring upphör kan den förlängas på frivillig basis, oberoende av den försäkrades hemvist.

Invaliditetsgrad

I Österrike finns ingen partiell invaliditet – antingen är man invalid eller så kan man arbeta. Yrkesutbildade som uppfyller villkoren har ett yrkesskydd, dvs. man undersöker om de fortfarande kan bedriva verksamhet i ett visst yrke (*Berufsschutz*). Icke kvalificerade arbetstagare och egenföretagare kan däremot hänvisas till alla yrkeskategorier på arbetsmarknaden. Alla som omfattas av försäkringen kan under vissa villkor få ett särskilt skydd fram till dess att de fyller 57 år. Då undersöker man om de fortfarande kan utföra de uppgifter de hade tidigare (*Tätigkeitsschutz*).

Arbetsoförmåga inom det egna yrket (*Berufsunfähigkeit*) rör tjänstemän och arbetare som huvudsakligen arbetat inom yrken där det krävs utbildning, när arbetsförmågan av hälsorelaterade skäl minskar till mindre än hälften av den arbetsförmåga som en frisk i samma yrke har. Egenföretagare måste bevisa hälsorelaterad permanent arbetsoförmåga att utföra regelbundet förvärvsarbete.

Total arbetsoförmåga (*Erwerbsunfähigkeit*) inträffar när en arbetare på grund av sitt fysiska eller psykiska tillstånd genom vilket arbete som helst inte längre kan få en lön som utgör minst hälften av den lön som en frisk får för samma arbete.

Invaliditet (*Invalidität*) inträffar om försäkrade över 57 år som en följd av sjukdom eller annan skada eller nedsättning av den fysiska eller psykiska funktionsförmågan inte är i stånd att utföra ett arbete som han eller hon utfört minst 120 kalendermånader av de senaste 180 kalendermånaderna före den dag arbetsoförmåga inträdde. Rimliga förändringar av arbetet ska övervägas.

Ursprunglig invaliditet (*Originäre Invalidität*) föreligger när en person vid inträdet på arbetsmarknaden i princip var arbetsoförmögen på grund av allvarliga hälsoproblem men ändå samlar på sig minst tio avgiftsår.

Omfattning

Invaliditetspension

För att ha rätt till invaliditetspension (*Invaliditätsrente*) måste en viss minsta försäkringsperiod fullgöras, dvs. minst 60 försäkringsmånader under de senaste 120 kalendermånaderna. Efter det att man fyllt 50 år så ökas kvalifikationstiden med en försäkringsmånad för varje månad och ramperioden med två månader för varje månad, upp till högst 180 försäkringsmånader under de senaste 360 kalendermånaderna. Vid 180 avgiftsmånader eller 300 försäkringsmånader krävs ingen ramperiod.

Det krävs ingen kvalifikationstid om invaliditeten är en följd av ett [olycksfall i arbetet](#) eller en [yrkessjukdom](#) eller, om invaliditeten inträffar innan en person fyller 27 år, om personen har varit försäkrad i minst sex månader.

Sedan 2005 räknas vissa perioder som försäkringsperioder för vilka offentligt finansierade avgifter betalas. De är följande: föräldraledighetsperioder (*Kindererziehungszeiten*) upp till fyra år per barn (fem år för flerbarnsfödelse), värnplikts- eller krigstjänstperioder och liknande perioder (t.ex. samhällstjänst), föräldraledighetsperioder med moderskapspenning (*Wochengeld*) och perioder med arbetslöshetsförmån (*Arbeitslosengeld*) eller sjukpenning (*Krankengeld*).

När det gäller försäkringsperioder som förvärvades före 2005 räknas ovannämnda perioder som icke avgiftsfinansierade införlivade perioder. Detsamma gäller personer som redan hade fyllt 50 år i början av 2005.

Beloppet för invaliditetspensionen beräknas på grundval av sökandens ålder och försäkringstid. För personer som var yngre än 50 år i början av 2005 och för försäkringsperioder efter januari 2005 används ett förmånsbestämt system baserat på finansiering genom nuvarande inkomster (fördelningssystem).

I detta system fastställs den förvärvade pensionsrätten årligen. Beräkningsunderlaget utgörs av genomsnittsinkomsten under kalenderåret upp till det belopp som berättigar till maximal ersättning. För varje kalenderår överförs 1,78 % av detta belopp till pensionskontot.

Eventuellt kan fiktiva försäkringsmånader räknas fram till 60 års ålder. Pensionsbeloppet beräknas med en modell som bygger på summan av försäkringsmånaderna och avgiftsinbetalningarna.

Vid förtida pension minskas ersättningen med 4,2 %, upp till högst 15 %.

För personer som inte hade fyllt 50 år i början av 2005 men som redan hade tjänat in en viss försäkringsperiod gäller både den gamla och den nya lagstiftningen. Deras pension beräknas proportionerligt utifrån hur lång tid de har omfattats av de olika systemen. Delpensioner beräknas i enlighet med den nya och gamla lagstiftningen. Invaliditetspension motsvarar summan av delpensionerna.

För personer som hade fyllt 50 år i början av 2005 tillämpas fortfarande den lagstiftning som var i kraft i slutet av 2004. Pensionens beräkningsgrund är den genomsnittliga inkomsten under de 24 försäkringsåren med högst inkomst. Denna period förlängs stegvis upp till 40 försäkringsår fram till 2028. Pensionen från början

av 2004 och framåt får inte vara mer än 5 % lägre än jämförbar pension i slutet av 2003.

Invaliditetspensionen betalas ut 14 gånger per år. Särskilda bestämmelser kan gälla för gruvarbetare.

Tillägg

När månadspensionen eller pensionerna samt andra inkomster (inbegripet inkomst från maka/make i samma hushåll) ligger under en viss nivå beviljas ett utjämningsstillägg (*Ausgleichszulage*). Beloppet uppgår till skillnaden mellan den faktiska inkomsten och inkomsttröskeln. Både tillägget och invaliditetspensionen kan höjas när personen har vårdnaden om barn. Dessutom kan ett långvårdsbidrag beviljas.

Rehabiliteringsåtgärder

Pensionsförsäkringsinstitutionerna kan bevilja olika medicinska, yrkesinriktade och sociala rehabiliteringsåtgärder för att återställa de försäkrades prestationsförmåga och för att göra det möjligt för dem att återgå till förvärvsarbete. Rehabiliteringen bör prioriteras framför invaliditetspensionen.

Tillgång till förmåner vid invaliditet

Det är också värt att notera att man i princip alltid måste ansöka om en pension. Ansökan ska göras på särskild blankett och företrädesvis skickas till behörig socialförsäkringsinstitution (men kan även lämnas in till andra socialförsäkringskassor eller kommunen). Även ansökningar utan den särskilda blanketten kommer dock att behandlas.

Invaliditetspensionen betalas ut från den första dagen i månaden efter invaliditetens början eller ansökan.

Invaliditetspension beviljas för högst 24 månader i taget. Efter en positiv läkarundersökning förnyas den med ytterligare högst 24 månader. Om permanent arbetsoförmåga kan förutsättas på grund av mottagarens fysiska eller psykiska tillstånd beviljas invaliditetspensionen på obestämd tid.

Efter uppnådd pensionsålder beviljas invaliditetspensionen med samma belopp. Det är även möjligt att ansöka om omvandling av invaliditetspensionen till ålderspension.

Kapitel VI: Ålderspensioner och åldersförmåner

Rätt till åldersförmåner

Du kan ha rätt till åldersförmåner om du har pensionsförsäkring (beskrivning ovan under [förmåner vid invaliditet](#)).

Dessutom måste en viss kvalifikationstid fullgöras:

- Försäkrade som inte hade fyllt 50 år och inte hade någon försäkringsperiod i början av 2005 måste tjäna in 180 försäkringsmånader, av vilka 84 månader ska tjänas in genom yrkesverksamhet (t.ex. anställning).
- Personer som hade fyllt 50 år 2005 måste tjäna in 180 försäkringsmånader under de senaste 360 kalendermånaderna, eller 180 avgiftsmånader eller 300 försäkringsmånader utan ramperiod.
- Personer som inte hade fyllt 50 år den 1 januari 2005 men hade tjänat in minst en månads försäkringsperiod får utnyttja det system som är mest gynnsamt för den försäkrade.

Omfattning

Normal ålderspension

Du kan ha rätt till en ålderspension (*Altersrente*) när du fyller 60 år (kvinnor) eller 65 år (män). Pensionsåldern för kvinnor kommer successivt att höjas till samma nivå som för män (dvs. till 65 år) mellan 2024 och 2033.

Förtida ålderspension

Man kan ansöka om förtidspension (*Vorgezogene Rente*) vid 62 års ålder för män och kvinnor. Förtidspensionen kan tas ut vid 60 års ålder av personer med tunga arbeten, under förutsättning att de har haft det tunga arbetet under minst tio år under de senaste 20 åren och har tjänat in sammanlagt 45 försäkringsår.

Samtidigt gäller en viss övergångsperiod. För personer som hade fyllt 50 år 2005 och yngre personer som redan hade tjänat in minst en försäkringsmånad fram till 2005 tillämpas dessutom särskilda åldersvillkor. Det krävs 772 levnadsmånader för män och 712 levnadsmånader för kvinnor. Dessa åldersgränser kommer gradvis att höjas från 2004 fram till 2014 (då denna form av förtida ålderspension kommer att avskaffas).

Dessutom finns det för vissa årtal två former av förtida ålderspension för personer som har haft ett mycket långt arbetsliv eller som har arbetat under särskilt svåra förhållanden.

Förtida ålderspension betalas inte ut längre om du börjar förvärvsarbete på nytt.

Pensionsbeloppet

Beloppet för ålderspensionen beräknas på grundval av sökandens ålder och försäkringstid. För personer som var yngre än 50 år i början av 2005 och för försäkringsperioder efter januari 2005 används ett förmånsbestämt system baserat på finansiering genom nuvarande inkomster (fördelningssystem).

I detta system fastställs den förvärvade pensionsrätten årligen. Beräkningsunderlaget utgörs av genomsnittsinkomsten under kalenderåret upp till det belopp som berättigar till maximal ersättning. För varje kalenderår överförs 1,78 % av detta belopp till pensionskontot.

Vid förtida pension minskas ersättningen med 4,2 % per år (eller högst 2,1 % för personer som har haft ett tungt arbete, beroende på antalet arbetsmånader) upp till högst 15 %. Tas pensionen ut efter pensionsåldern höjs ersättningen med 4,2 % per kalenderår, upp till högst 12,6 %.

För personer som inte hade fyllt 50 år i början av 2005 men som redan hade tjänat in en viss försäkringsperiod gäller både den gamla och den nya lagstiftningen. Deras pension beräknas proportionerligt utifrån hur lång tid de har omfattats av de olika systemen. Delpensioner beräknas i enlighet med den nya och gamla lagstiftningen. Invaliditetspension motsvarar summan av delpensionerna.

För personer som hade fyllt 50 år i början av 2005 tillämpas fortfarande den lagstiftning som var i kraft i slutet av 2004. Pensionens beräkningsgrund är den genomsnittliga inkomsten under de 24 försäkringsåren med högst inkomst. Denna period förlängs stegvis upp till 40 försäkringsår fram till 2028. På denna grund beräknas 1,78 % för varje år. Sänkningar och höjningar av en pension fungerar på det sätt som redan har beskrivits. Den höjda pensionen får dock inte överskrida 91,76 % av beräkningsgrunden.

Pensioner från början av 2004 och framåt får inte vara mer än 5 % lägre än jämförbar pension i slutet av 2003. Denna andel kommer successivt att höjas till 10 % fram till 2024.

Pensionen betalas ut 14 gånger per år. Särskilda bestämmelser kan gälla för gruvarbetare.

Tillägg

När månadspensionen eller pensionerna samt andra inkomster (inbegripet inkomst från maka/make i samma hushåll) ligger under en viss nivå beviljas ett utjämningsstillägg (*Ausgleichszulage*). Beloppet uppgår till skillnaden mellan den faktiska inkomsten och inkomsttröskeln. Tillägget kan höjas när personen har vårdnaden om barn. Dessutom kan ett långvårdsbidrag beviljas.

Tillgång till åldersförmåner

Pension beviljas bara efter ansökan. Ansökan ska göras på särskild blankett och företrädesvis skickas till behörig socialförsäkringsinstitution (men kan även skickas till andra socialförsäkringskassor eller kommunen). Även ansökningar utan den särskilda blanketten kommer dock att behandlas.

Kapitel VII: Efterlevandeförmåner

Rätt till efterlevandeförmåner

Du kan få rätt till efterlevandeförmåner (Hinterbliebenenpensionen) om du har en pensionsförsäkring och fullgör en viss kvalifikationstid. Det fungerar på samma sätt som beskrivits ovan i fråga om [förmåner vid invaliditet](#).

Omfattning

Änke- eller änklingspension

Om efterlevande maka/make (eller försörjningsberoende tidigare maka/make) till en avlidne försäkrad person har fyllt 35 år eller om barn har fötts i äktenskapet, kan änke- eller änklingspension (*Witwenpension* eller *Witwerpension*) beviljas.

Makan/maken har rätt till en pension som är mellan noll och 60 % (beroende på annan inkomst) av den pension som den avlidne hade eller skulle ha haft rätt till (villkoren beskrevs ovan för [invaliditet](#) och [ålderspensioner](#)).

Om summan av efterlevandepensionen och mottagarens egna inkomster inte överskrider en viss nivå (1 762,98 euro per månad) betalas ett kompletterande belopp ut upp till 60 % av den avlidnes pension. Också till denna pension kan ett utjämningsstillägg respektive vårdbidrag beviljas.

Barnpension

Barnpension (*Waisenpension*) ges till barn upp till 18 år eller upp till 27 år om de studerar. Det finns ingen åldersgräns för barn med funktionshinder.

Barnpensionen uppgår till 40 % (för barn som har förlorat en förälder) eller 60 % (för barn som har förlorat båda föräldrarna) av den pension som den avlidne försäkrade hade eller skulle ha haft rätt till (villkoren beskrevs ovan för [invaliditet](#) och [ålderspensioner](#)).

Referensnivåerna för utjämningsstillägg för barnpension beror på barnets ålder. Också till barnpensioner kan ett vårdbidrag beviljas.

Begravningskostnad

Begravningskostnadsbidrag (*Zuschuss zu den Bestattungskosten*) kan beviljas vid behov. Det kan uppgå till maximalt 436,04 euro. Det beviljas i enlighet med försäkringskassornas bestämmelser (och beviljas endast sporadiskt).

Tillgång till efterlevandeförmåner

Pension beviljas bara efter ansökan. Ansökan ska lämnas in på särskild blankett till den behöriga pensionsförsäkringsinstitutionen.

Du kan ansöka om begravningskostnadsbidrag hos din sjukkasse (om den beviljar denna förmån).

Kapitel VIII: Förmåner vid arbetsolycksfall och yrkessjukdomar

Rätt till förmåner vid arbetsolycksfall och yrkessjukdomar

Olycksfallsförsäkringen täcker arbete och resor till och från arbetet. Skyddet omfattar såväl förebyggande av olycksfall som förmåner vid skada.

Alla som har ett anställningsavtal eller genomgår en lärlingsutbildning samt de flesta egenföretagare (och deras familjemedlemmar som arbetar i företaget) är obligatoriskt försäkrade. Olycksfallsförsäkringen omfattar också skolelever och högskolestuderande.

Erkända yrkessjukdomar finns angivna i en lista och en sjukdom som inte är fastställd som yrkessjukdom kan dessutom erkännas som yrkessjukdom från fall till fall.

Omfattning

Arbetsgivaren åläggs att vidta förebyggande åtgärder, dvs. att utrusta och underhålla arbetsplatsen så att arbetstagarna skyddas mot olycksfall och yrkessjukdomar.

Vård och kontantförmåner under en kortare period

Vid olycka eller yrkessjukdom kan första hjälpen och fortsatt läkarvård tillhandahållas. Detta omfattar läkarvård, läkemedel och hjälpmedel som t.ex. proteser samt vård på sjukhus eller på annan särskild vårdinrättning. I princip betalar försäkringskassan ut bidrag under de första fyra veckorna men olycksfallsförsäkringen kan betala ut bidrag när som helst. I regel krävs ingen betalning av den försäkrade. Undantag är mindre bidrag för sjukhusvård, läkarvård och tandvård samt läkemedel.

I första hand utges samma kontantförmåner som vid arbetsoförmåga på grund av sjukdom (sjuklön eller sjukpenning). Men om invaliditetspensionen skulle vara högre utbetalas också mellanskillnaden. Vid vård på sjukhus eller särskild vårdinrättning har man rätt till familjetillägg (*Familiengeld*) eller dagpenning (*Taggeld*), beroende på familjesituation. I sådana fall avbryts utbetalningen av invaliditetspensionen.

Rehabilitering

Utöver medicinska rehabiliteringsåtgärder beviljas yrkesinriktade och sociala rehabiliteringsåtgärder till dem som råkar ut för olycksfall i arbetet eller drabbas av yrkessjukdom.

Social rehabilitering ges exempelvis i form av ett bidrag för anpassning av bostaden.

Yrkesinriktade rehabiliteringsåtgärder omfattar framför allt hjälp att få eller behålla ett arbete samt fortbildning och omskolning. Under utbildningsperioden utbetalas rehabiliteringspenning (*Übergangsgeld*).

Invaliditetspension

Efter perioden med arbetsoförmåga (senast från och med den 27:e veckan) utbetalas en invaliditetspension (*Unfallrente*), om förvärvsförmågan är nedsatt med minst 20 % (för skolelever och studerande 50 %). Förvärvsförmågan måste vara nedsatt längre än tre månader och vara en följd av olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom.

Vid total förvärvsoförmåga (100 %), kan du få ett månadsbelopp som uppgår till två tredjedelar av beräkningsgrunden (i princip genomsnittet av den försäkrade inkomsten under det senaste året). I annat fall utbetalas ett månadsbelopp som motsvarar graden av funktionsnedsättning.

Invaliditetspensionen utbetalas 14 gånger om året (tolv månadsbelopp samt särskilda utbetalningar i maj och oktober).

Utöver invaliditetspensionen kan i förekommande fall också ett tillägg för gravt funktionshindrade utbetalas. Det uppgår till 20 % av invaliditetspensionen, om din förvärvsförmåga är nedsatt med mindre än 70 %, och till 50 % om förvärvsförmågan är nedsatt med minst 70 %. För varje underhållsberättigat barn under 18 år (under 27 år vid studier eller yrkesutbildning) utbetalas ett barntillägg som uppgår till 10 % av invaliditetspensionen. Villkoret för att dessa tillägg ska utbetalas är att din förvärvsförmåga är nedsatt med minst 50 %.

Om du behöver vård i hemmet på grund av olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom, kan du utöver invaliditetspensionen även få vårdbidrag.

Om arbetsskadan uppkommit till följd av grovt åsidosättande av arbetarskyddsföreskrifterna utbetalas förutom invaliditetspensionen också ett engångsbelopp som kompensation, beroende på hur allvarlig skadan är på den fysiska och psykiska integriteten (*Integritätsabgeltung*).

Under vissa förutsättningar kan ett engångsbelopp utbetalas i stället för invaliditetspension (vanligtvis när nedsättningen av arbetsförmågan är mindre än 25 %).

Efterlevandepension

Make/maka eller registrerad partner till en försäkrad som avlidit till följd av olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom har rätt till efterlevandepension från olycksfallsförsäkringen. Under vissa förhållanden kan denna rätt även kvarstå efter att äktenskapet (partnerskapet) har upplösts.

Efterlevnadspensionen uppgår till 40 % av den avlidnes beräkningsgrund om den efterlevande har uppnått normal pensionsålder eller själv är arbetsoförmögen till minst 50 %. Annars uppgår pensionen till 20 % av beräkningsgrunden.

Barn under 18 år (under 27 år vid studier och yrkesutbildning, ingen åldergräns för barn med funktionshinder) kan få barnpension. Barn som mist en förälder får 20 %, och barn som mist båda föräldrarna får 30 % av den avlidnes beräkningsgrund.

En pension kan även utbetalas till behövande föräldrar (far- eller morföräldrar) och syskon (varvid föräldrar prioriteras), om de huvudsakligen var beroende av den avlidne för sin försörjning.

Maximal pension för alla förmånstagare kan i regel inte överskrida 80 % av den avlidnes beräkningsgrund.

Begravningskostnad

Bidrag till begravningskostnader beviljas om dödsfallet orsakades av ett olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom.

Tillgång till förmåner vid arbetsolycksfall och yrkessjukdomar

Olycksfall i arbetet ska omedelbart anmälas till arbetsgivaren, som i sin tur är skyldig att anmäla olycksfallet till olycksfallsförsäkringen. Arbetsgivaren eller läkaren måste anmäla olycksfallet inom fem dagar.

Förmånerna beviljas delvis endast efter ansökan. Ansökan ska skickas in på särskild blankett till den behöriga olycksfallsförsäkringskassan. Även ansökningar utan den särskilda blanketten kommer dock att behandlas.

Vid större förändringar är det möjligt att ompröva invaliditetspensionen. Efter de första två åren kan en omprövning i allmänhet ske med ett års mellanrum efter den senaste bedömningen.

Kapitel IX: Familjeförmåner

Rätt till familjeförmåner

Förmåner till barn (*Familienbeihilfe*) beviljas i ett allmänt system för alla som är bosatta i Österrike (finansierat genom arbetsgivaravgifter och skatter).

Rätt till förmåner till barn får personer som är stadigvarande eller vanligtvis bosatta i Österrike med avseende på mindre barn som ingår i deras hushåll eller om de i huvudsak har ansvaret för barnens försörjning. Föräldrar, far- eller morföräldrar, adoptivföräldrar eller fosterföräldrar kan också ha rätt till förmånerna, liksom barnet självt om vissa villkor är uppfyllda.

Föräldrar, adoptiv- och fosterföräldrar kan ha rätt till föräldrapenning (*Kinderbetreuungsgeld, KBG*). Den beviljas oavsett om mottagaren tidigare har förvärvat arbetat eller omfattats av en obligatorisk försäkring. För den inkomstrelaterade föräldrapenningen (*einkommensabhängiges Kinderbetreuungsgeld*) krävs sex månaders anställning innan barnet föds eller innan anställningsförbud.

Föräldrapenningen ges till föräldrar som stannar hemma med sina små barn och är avsedd som en viss kompensation för inkomstbortfallet.

Utbetalningen av föräldrapenning är beroende av rätten till och mottagandet av förmåner till barn. Dessutom måste mottagaren och barnet bo tillsammans (samma bostadsadress). Ett annat villkor är att den sammanlagda inkomsten inte får överskrida 60 % av den senaste inkomsten under utbetalningsperioden, varvid en ytterligare inkomst på upp till 16 200 euro per kalenderår är tillåten. När det gäller inkomstrelaterad föräldrapenning tillåts ett mindre belopp av ytterligare inkomster (5 800 euro under kalenderåret). Man tar endast hänsyn till inkomsten för den förälder som ansöker om föräldrapenning. Den andra förälderns inkomst berörs inte.

Omfattning

Storlek på bidraget för varje barn

Beloppet för förmånerna till barn beror på barnets ålder. Dessutom ges ett kompletterande belopp från och med det andra barnet. Om ett barn är svårt funktionshindrat kan förmånen höjas.

Förmånen till barn uppgår till 105,40 euro per barn och månad. Beloppet höjs ju äldre barnet blir: vid tre års ålder (till 112,70 euro), vid tio års ålder (till 130,90 euro och på nytt vid 19 års ålder (till 152,70 euro).

Den 1 januari 2008 höjdes det sammanlagda månadsbeloppet för förmåner till barn till 12,80 euro för två barn, 47,80 euro för tre barn, 97,80 euro för fyra barn och 50,00 euro för varje ytterligare barn.

För svårt funktionshindrade barn beviljas ytterligare 138,30 euro per månad. Tillsammans med förmånen till barn betalas ett skolstartsbidrag (*Schulstartgeld*) på 100 euro ut i september för varje barn som är mellan 6 och 15 år utan att det krävs någon separat ansökan.

Förmåner till barn betalas normalt ut till dess att barnet blir vuxet (18 år). Utbetalningarna kan fortsätta till 24 års ålder för barn som genomgår yrkesutbildning eller fortbildning inom yrket på en yrkesskola (i särskilda fall upp till 25 års ålder: gravida kvinnor, kvinnor med ett barn, värnpliktiga, personer med funktionshinder, personer som följer långtidsutbildning, personer som utför frivilligt samhällsarbete). Förmåner till barn beviljas utan åldersgräns för barn med permanent förvärvsoförmåga (om förvärvsoförmågan inträffade före 21 års ålder eller under yrkesutbildning, men i vilket fall före 25 års ålder).

Förmåner till barn beviljas inte om ett barn som har fyllt 18 år har en inkomst som överskrider ett visst månatligt belopp (10 000 euro per år).

Flerbarnstillägg

Ett flerbarnstillägg (*Mehrkindzuschlag*) uppgår till 20 euro per månad för det tredje barnet och för varje ytterligare barn för vilka förmåner har beviljats. Villkoret är att den årliga beskattningsbara familjeinkomsten under föregående kalenderår inte överskrider 55 000 euro.

Föräldrapenning

För att ha rätt till full föräldrapenning under hela föräldraledigheten måste man genomgå de tio (kostnadsfria) undersökningar som anges i moder-barn-passet (*Mutter-Kind-Pass*) – fem gånger före födseln och fem efteråt – inom de tidsfrister som anges. Resultaten av dessa undersökningar ska lämnas in till sjukförsäkringskassan. Om man inte gör detta kommer föräldrapenningen att sänkas till hälften när barnet uppnår åldern 10, 13, 17 eller 25 månader, beroende på vilket alternativ man valt.

När det gäller beloppet för föräldrapenningen har man fem alternativ (fyra fasta belopp och ett inkomstrelaterat belopp) från början av 2011:

- 14,53 euro dagligen till dess att barnet blir 30 månader (eventuellt förlängt till 36 månader om föräldrapenningen betalas ut till den andra föräldern).
- 20,80 euro dagligen till dess att barnet blir 20 månader (eventuellt förlängt till 24 månader om föräldrapenningen betalas ut till den andra föräldern).
- 26,60 euro dagligen till dess att barnet blir 15 månader (eventuellt förlängt till 18 månader om föräldrapenningen betalas ut till den andra föräldern).
- 33 euro dagligen till dess att barnet blir 12 månader (eventuellt förlängt till 14 månader om föräldrapenningen betalas ut till den andra föräldern).
- Inkomstrelaterat alternativ (liknande varaktighet och förlängning som alternativ 4).

Ett av dessa fem alternativ måste väljas i den första ansökan om föräldrapenning. Efterföljande ändringar är inte tillåtna, och även den andra föräldern är bunden av det valda alternativet.

Utbetalningen kan förlängas om den andra föräldern också uppbär föräldrapenning.

Det är möjligt för båda föräldrarna att ansöka om förmånen högst två gånger i rad (de kan inte uppbära förmånen samtidigt). Förmånerna måste uppbäras i minst två månader.

Föräldrapenning beviljas endast för det yngsta barnet. Detta gäller även om familjen får fler än ett barn på en gång. Vid flerbarnsfödelse (t.ex. tvillingar) betalas ett tillägg som är hälften av beloppet för föräldrapenningen. Inget tillägg betalas ut vid flerbarnsfödelse när det inkomstrelaterade alternativet har valts.

Föräldrapenningen betalas inte ut om förmanstagararen uppbär moderskapspenning och en utländsk förmån, om beloppet redan ingår i dessa förmåner.

Familjer med låg inkomst beviljas ett tillägg till föräldrapenningen med fast belopp. Tillägget uppgår till 6,06 euro per dag under högst tolv månader. Inget tillägg betalas ut vid inkomstrelaterad föräldrapenning.

Familjestöd

Familjestöd (Kinderabsetzbetrag) på 58,40 euro per barn och månad betalas ut i kombination med förmånerna till barn genom allmänna skattemedel.

Tillgång till familjeförmåner

Förmånerna till barn beviljas endast efter ansökan. Utbetalningarna kan göras för de föregående fem åren. Ansökan ska skickas in på en särskild blankett till skattemyndigheten (Finanzamt). Förmånen betalas ut av skattemyndigheten varannan månad med början den första månaden som man har rätt till förmånen.

Den som uppbär förmåner till barn är skyldig att meddela behörig skattemyndighet omständigheter som medför att rätten till förmånen upphör samt ändringar av de uppgifter som denna rätt grundar sig på inom en månad efter det att de fick kännedom om ändringarna.

Ansökan om flerbarnstillägget ska inlämnas separat för varje kalenderår till den lokala skattemyndigheten i samband med inlämnandet av skattedeklarationen (för arbetstagare).

Ansökan om föräldrapenning lämnas in till behörig sjukkasse. Den kan betalas ut i högst sex månader. Mottagare av föräldrapenning måste informera den behöriga sjukkassan om alla förändringar i familjesituationen och i de uppgifter som anges på ansökningsblanketten.

Kapitel X: Arbetslöshet

Rätt till arbetslöshetsförmåner

Alla arbetstagare, lärlingar och personer som genomgår yrkesinriktad rehabilitering och har en inkomst som överskrider inkomsttröskeln (*Geringfügigkeitsgrenze* 374,02 euro per månad 2012) omfattas av arbetslöshetsförsäkringen.

I regel är frivillig försäkring inte möjlig. Sedan den 1 januari 2011 kan dock egenföretagare frivilligt gå med i arbetslöshetsförsäkringen.

Du kan ha rätt till arbetslöshetsförmån (*Arbeitslosengeld*) om du har varit arbetslöshetsförsäkrad under minst 52 veckor inom de senaste 24 månaderna, eller under 26 veckor inom de senaste tolv månaderna om du inte har fyllt 25 år.

Efter perioden med arbetslöshetsförmån kan du få arbetslöshetsunderstöd (*Notstandshilfe*), om du fortfarande har behov av detta. En sådan föreligger om livsnödvändiga behov inte kan tillgodoses med den inkomst familjen har.

Omfattning

Utredning och utbetalning av kontantersättning vid arbetslöshet handhas av arbetsförmedlingen (*Arbeitsmarktservice*). Dessa förmåner omfattar i huvudsak arbetslöshetsförmån och arbetslöshetsunderstöd (*Notstandshilfe*).

Arbetsförmedlingen ger också information om rätt till förmåner, förmedlar arbete och ger arbetslösa stöd till utbildning och vidareutbildning.

Arbetslöshetsförmån

För att ha rätt till arbetslöshetsförmån måste du vara arbetslös, vara arbetsför och beredd att ta det arbete som erbjuds, stå till arbetsförmedlingens förfogande och inte ha gjort slut på förmånens varaktighet. Dessutom måste nämnda kvalifikationstid fullgöras.

Arbetslöshetsförmånen beräknas enligt den genomsnittliga inkomsten under det senaste fullständiga kalenderåret med en fastställd övre gräns (4 230 euro per månad). Särskilda utbetalningar (trettonde och fjortonde lön) beaktas i motsvarande grad. Grundbeloppet är 55 % av den dagliga nettoinkomsten med viss variation (beroende på betalningen av familjetillägg). Lägsta och högsta dagsbelopp är också fastställda.

Hur länge du har rätt till arbetslöshetsförmån beror på försäkringsperioden och din ålder. Den gäller minst 20 veckor och höjs till

- 30 veckor om du har varit försäkrad i tre år inom en period av fem år,
- 39 veckor om du har varit försäkrad i sex år under de senaste tio åren, om du har fyllt 40 år, och
- 52 veckor om du har varit försäkrad i nio år, har nio arbetsår inom en period av 15 år och har fyllt 50 år.

Denna varaktighet kan förlängas med den period under vilken förmånstagaren genomgår fortbildning eller omskolning eller rehabiliteringsåtgärd i arbetsförmedlingens regi. Den kan förlängas med tre eller fyra år om förmånstagaren deltar i en särskild utbildningsåtgärd.

Om du tackar nej till ett erbjudande om arbete eller en utbildningsåtgärd för att förbättra dina kvalifikationer drabbas du av sanktioner i form av indragen arbetslöshetsförmån, varvid den period du är berättigad till ersättning förkortas med minst sex veckor. Arbetslöshetsförmån beviljas från och med ansökningsdagen. Om du utan giltigt skäl har sagt upp dig från ditt arbete utbetalas dock arbetslöshetsförmånen fyra veckor senare.

Arbetslöshetsunderstöd

Arbetslöshetsunderstödet är 92 % (i vissa fall 95 %) av grundbeloppet för arbetslöshetsförmånen. Vid rätt till kortvarig arbetslöshetsförmån kan det ske en viss minskning efter sex månader. Arbetslöshetsunderstöd beviljas på obestämd tid, men endast för ett år i taget.

Deltidsarbetslöshet

Vissa förmåner beviljas vid deltidarbetslöshet, t.ex. partiell arbetslöshetsersättning (*Kurzarbeitsunterstützung*) till arbetsgivaren vid kortare arbetstid. I detta fall föreligger ingen rättighet, eftersom ersättningen betalas till arbetsgivaren. Väderbetingad ersättning inom byggsektorn (*Schlechtwetterentschädigung*) ska arbetsgivaren betala till arbetstagarna som ersättning för förlorade arbetstimmar på grund av väderförhållanden som omöjliggör arbete.

Fortbildningsersättning (*Weiterbildungsgeld*) kan beviljas på vissa villkor. Deltidsersättning för äldre arbetare (*Altersteilzeitgeld*) betalas ut till arbetare över en viss ålder som drar ned på sitt arbete.

Andra förmåner

När du är arbetslös inbetalas avgifter för dig till sjuk- och pensionsförsäkringen från arbetslöshetsförsäkringen. Du är också försäkrad mot vissa olycksfall.

Utbetalningen av ersättning vid insolvens handhas av företaget Insolvenz-Ausfallgeld-Fonds-Service GmbH (IAF-Service GmbH). Denna ersättning utbetalas vid ett företags konkurs eller likvidation för att skydda arbetstagarna mot inkomstförluster och lång väntan på utbetalning av inestående löner.

Familjetillägg (*Familienzuschläge*) kan beviljas för maka/make (partner), barn och barnbarn.

Övergångsförmåner (*Übergangsgeld*) och övergångsförmåner efter deltidarbete för äldre arbetare (*Übergangsgeld nach Altersteilzeit*) kan beviljas till dess att villkoren för en ålderspension är uppfyllda. Inom ramen för arbetslöshetsförsäkringen kan särskilt stöd till arbetslösa gruvarbetare som har fyllt 52 år beviljas.

Tillgång till arbetslöshetsförmåner

När du blir arbetslös ska du skriva in dig på arbetsförmedlingen och ansöka om arbetslöshetsförmåner. Så länge du uppbär arbetslöshetsförmån är du skyldig att infinna dig hos arbetsförmedlingen på avtalade tider för att diskutera med din handläggare om hur det går att söka arbete.

Du är skyldig att omedelbart och utan särskild anmodan meddela arbetsförmedlingen om det skett några förändringar av din personliga eller av dina familjemedlemmars situation som kan påverka din rätt till förmåner (t.ex. att du börjar arbeta eller att din inkomstsituation förändras av andra orsaker).

Kapitel XI: Minimiresurser

Rätt till förmåner som rör minimiresurser

Systemet med behovsprövade garanterade minimiresurser (*bedarfsorientierte Mindestsicherung*) är en moderniserad variant av det tidigare socialbidraget (*Sozialhilfe*), som användes fram till 2011.

Målet med behovsprövade garanterade minimiresurser är att skapa anständiga livsvillkor för personer som inte kan täcka sina egna eller familjens dagliga levnadskostnader med den egna inkomsten.

Behovsprövade garanterade minimiresurser är ett allmänt icke avgiftsfinansierat system för hela befolkningen, vilket innebär att det krävs att du har din hemvist i Österrike. Flera grupper betraktas som assimilerade österrikiska medborgare, däribland EES-medborgare, tredjelandsmedborgare med bestämda uppehållstillstånd (särskilt permanent uppehållstillstånd i EU) och konventionsflyktingar.

Den egna förvärvsinkomsten eller andra förmåner som arbetslöshetsförmån och underhållsbidrag tas i första hand med i beräkningen som inkomst. Vårdförmåner och förmåner till barn räknas dock inte med när förmånstagarens inkomst fastställs. Ensamstående och hushåll (familjer, partner) kan ha rätt till behovsprövade garanterade minimiresurser. Även tillgångar räknas med vid behovsprövningen.

Omfattning

Existensminimum och bostad

I princip anses ett behov föreligga när familjeenhetens inkomst faller under en viss nivå. En familjeenhet består av förmånstagaren och de familjemedlemmar, maka/make eller sammanboende partner i samma hushåll som denne har försörjningsansvar för.

Delstaterna fastställer existensminimum (*Mindeststandards*) så att de täcker kostnaderna för mat, uppehälle, personlig hygien, uppvärmning, elektricitet, hushållsapparater och personliga behov av lämpligt deltagande i det sociala och kulturella livet. Existensminimum för ett par med två barn (fem respektive tio år gamla) är som lägst 1 438,29 euro. 25 % av bostadskostnaderna ingår. Behovsprövade garanterade minimiresurser som betalas ut uppgår till skillnaden mellan den egna inkomsten och existensminimum, eller hela beloppet för existensminimum om förmånstagaren (familj eller hushåll) inte har någon egen inkomst.

Behovsprövade garanterade minimiresurser beviljas så länge behovet kvarstår.

Ytterligare förmåner

De behov som inte omfattas av existensminimum (t.ex. kostnader för lämplig bostad och uppvärmning) kan täckas av tilläggsförmåner (kontantförmåner eller naturaförmåner).

Dessa förmåner är mycket olikartade och varierar från schablonersättning till betalning av de faktiska boendekostnaderna. De beviljas av delstaterna, som kan bevilja bostadsbidrag som tillägg till de garanterade minimiresurserna eller som en självständig förmån.

Personer som saknar sjukförsäkring och får behovsprövade garanterade minimiresurser anmäls till lagstadgad sjukförsäkringskassa av behöriga myndigheter.

Tillgång till förmåner som rör minimiresurser

I princip beviljas behovsprövade garanterade minimiresurser personligen till den berättigade personen. Socialmyndigheten bedömer om kraven för beviljande av bidraget är uppfyllda på grundval av en ansökan, där inkomster och tillgångar styrks.

Det är förhållandevis vanligt med en regelbunden omprövning av om kraven är uppfyllda.

Arbetsföra personer ska i regel vara beredda att utföra rimligt arbete. De kan skickas till arbetsförmedlingen för att skriva in sig som arbetssökande. Det finns vissa undantag som har att göra med ålder (män som har fyllt 65 år och kvinnor som har fyllt 60 år) och vårdskyldigheter eller utbildning (med undantag av studier). I dessa fall måste den som uppbär behovsprövade garanterade minimiresurser inte arbeta eller söka arbete.

Kapitel XII: Långtidsvård

Rätt till långtidsvård

Om du är bosatt i Österrike och beroende av en annan persons vård kan du ha rätt till kontantförmåner eller naturaförmåner vid långtidsvård, oavsett ålder.

Det krävs ingen kvalifikationstid för att få rätt till kontantförmåner. Rätten till förmåner vid långtidsvård (*Pflegegeld*) föreligger dock endast för personer som behöver vård mer än 50 timmar i veckan (i genomsnitt) och när det kan förutsättas att vårdbehovet kommer att bestå i minst sex månader.

När du flyttar till en annan delstat kan det krävas en kvalifikationstid för stadigvarande hemvist för att få rätt till naturaförmåner (t.ex. vård på behandlingshem).

Omfattning

Naturaförmåner

Naturaförmåner kan omfatta mobil vård och öppenvård (t.ex. hembesök, sjukvård i hemmet, dygnet runt-vård, förlängd vård, hemkörning av mat, familjestöd, distriktssköterska, psykosociala tjänster), deltidsvård på behandlingshem (t.ex. dagvård) och vård på behandlingshem (t.ex. på ett vårdhem eller omfattande vård i en boendegemenskap). I regel tar man hänsyn till sociala aspekter när naturaförmåner ges av professionella leverantörer.

Dessutom kan en rådgivnings- och informationstjänst tillhandahållas för personer som behöver vård och deras släktingar. Den kan omfatta telefontjänst för långtidsvård, juridisk rådgivning för funktionshindrade, stödgrupper eller självhjälpgrupper.

Naturaförmåner beviljas oftast för den tidsperiod som anges i avtalet.

Kontantförmåner

Förmåner vid långtidsvård (*Pflegegeld*) är en förmån med fast belopp som inte är relaterad till förmånstagarens inkomst eller egendom. Syftet är att ersätta kostnader förknippade med långtidsvård och ge personer med vårdbehov nödvändig vård och stöd i så stor utsträckning som möjligt. Det ska öka möjligheterna att leva självständigt. Förmåner vid långtidsvård kan beviljas vid fysiska, psykiska eller känslomässiga funktionshinder eller syn- och hörselskador.

Det finns sju vårdbehovskategorier, från första kategorin (60–85 timmars vård per månad) till sjunde kategorin (mer än 180 timmars vård, om personen inte kan röra armar och ben ordentligt eller en liknande situation).

Beloppet för förmåner vid långtidsvård fastställs enligt vårdbehovskategori. Det uppgår exempelvis till 154,20 euro per månad för första kategorin och 1 655,80 euro per månad för sjunde kategorin.

Vid vård på behandlingshem överförs upp till 80 % av förmånerna direkt till institutionen. Ett månadsbidrag på 44,30 euro ges till förmånstagaren.

Förmånerna vid långtidsvård ges så länge vårdbehovet kvarstår.

Tillgång till långtidsvård

Offentliga och privata leverantörer står för naturaförmånerna (enligt avtal).

En medicinsk bedömning av vårdbehovet eller graden av behov utförs enligt det behöriga förbundsministeriets regler. Indikatorerna är vardagssysslor, t.ex. att ta på sig och ta av sig kläderna, utföra personlig hygiensig, laga mat, gå på toaletten, inta läkemedel. Vårdberoendet kan bedömas på nytt på begäran av förmånstagaren eller vid andra särskilda tillfällen.

Förmåner vid långtidsvård betalas ut direkt till förmånstagaren och denne kan själv bestämma hur de ska användas för att bekosta långtidsvården. I regel går det inte att välja fritt mellan kontantförmåner och naturaförmåner. Om förmånen används på ett olämpligt sätt kan den ersättas med naturaförmån.

Endast när det gäller förmåner vid långtidsvård som beviljas av delstaterna kan mottagaren i stället välja naturaförmåner. Villkoret är att det kan styrkas att målet bättre kan uppnås genom naturaförmåner än genom kontantförmåner.

Bilaga I: Institutioners adresser och telefonnummer samt användbara webbplatser

Ytterligare information om villkor och enskilda socialförsäkringsförmåner i Österrike kan erhållas från de offentliga institutionerna inom socialförsäkringssystemet.

För socialförsäkringsfrågor som rör fler än ett EU-land kan du leta upp en kontaktinstitution i Europeiska kommissionens institutionsförteckning: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>.

Frågor om hur förmånerna påverkas om man är försäkrad i två eller flera medlemsstater bör riktas till:

Förbundsministeriet för arbete, sociala frågor och konsumentskydd

Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz

Stubenring 1

1010 Wien

Tfn: +43 1 71100 0

Fax: +43 1 71100 0

E-post: briefkasten@bmask.gv.at

<http://www.bmask.gv.at>

Förbundsministeriet för ekonomi, familjefrågor och ungdomsfrågor

Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend

Franz-Josefs-Kai 51

1010 Wien

Tel.: +43 1 71100 0

Fax: +43 1 71100 933279

E-post: POST@II1.bmwfj.gv.at

<http://www.bmwfj.gv.at>

Federal Ministry of Health

Bundesministerium für Gesundheit

Radetzkystraße 2

1030 Wien

Tfn: +43-1/711 00-0

Fax (+43-1) 711 00-14300

E-post: buergerservice@bmg.gv.at

<http://www.bmg.gv.at>

Förbundsfinansministeriet

Bundesminister für Finanzen

Hintere Zollamtstraße 2b

1030 Wien

Tfn: +43 1 51433

Fax: +43 1 51433 507075

E-post: Post.V-6-EP@bmf.gv.at

<http://www.bmf.gv.at>

De österrikiska socialförsäkringsorganens huvudorganisation

Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger

Kundmanngasse 21

1030 Wien

Tfn: +43 711 32 2400

Fax: +43 711 32 3777

E-post: posteingang.allgemein@hvb.sozvers.at

<http://www.hauptverband.at>

Den offentliga arbetsförmedlingen i Österrike

Arbeitsmarktservice Österreich, Bundesgeschäftsstelle

Treustrasse 35-43

1200 Wien

Tfn: +43 1 33178

Fax: +43 1 33178 120

E-post: ams.oesterreich@ams.at

<http://www.ams.at>

Pensionsförsäkringsanstalten, huvudkontor

Pensionsversicherungsanstalt, Hauptstelle

Friedrich-Hillegeist-Straße 1

1021 Wien

Tfn: +43 50303

Fax: +43 50303 28850

E-post: pva@pva.sozvers.at

<http://www.pensionsversicherung.at>

Allmänna olycksfallsförsäkringsanstalten

Allgemeine Unfallversicherungsanstalt

Adalbert Stifter-Straße 65

1201 Wien

Tfn: +43 1 33111 404

Fax: +43 1 33111 737

E-post: hfa@auva.at

<http://www.auva.at>